

Financiële rapportage en analyse MBA

Henk Fuchs
Sarina van Vlimmeren

OPGAVEN

Noordhoff Uitgevers

·MBA·

Tweede druk

Financiële rapportage en analyse
Opgaven- en werkboek

Financiële rapportage en analyse

Henk Fuchs

Sarina van Vlimmeren

Tweede druk

Noordhoff Uitgevers Groningen/Houten

Opmaak binnenwerk: Zefier tekstverwerking, Breda
Ontwerp omslag: G2K Groningen/Amsterdam
Omslagillustratie: iStockphoto

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan: Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, e-mail: info@noordhoff.nl

Deze uitgave is gedrukt op FSC-papier.

1 / 12

Copyright © 2012 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, The Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-84370-0
ISBN 978-90-01-81895-1
NUR 786

Woord vooraf

De Nederlandse Associatie voor Praktijkexamens ('de Associatie') organiseert op diverse momenten in het jaar examens voor het in ons land erkende diploma Moderne Bedrijfsadministratie (MBA). Het onderdeel Bedrijfsadministratie van het examen MBA bestaat uit de volgende modules:

- Journaalposten.
- Financiële rapportage en analyse.

In de uitgave *Financiële rapportage en analyse* bespreken we alle onderwerpen uit de module Financiële rapportage en analyse. De tweede druk van dit tekstboek sluit volledig aan bij de meest actuele eisen van de Associatie, die zijn opgenomen in het nieuwe examenprogramma op basis waarvan in januari 2013 voor het eerst zal worden geëxamineerd.

De uitgave *Financiële rapportage en analyse, Opgaven- en werkboek* bevat:

- *Opgaven* bij de hoofdstukken 1 t/m 16 in het tekstboek.
Wanneer het nummer van een opgave een * heeft, gaat het om een opgave op examenniveau. De meeste van deze opgaven zijn ontleend aan of gebaseerd op opgaven van proefexamens en examens van de Associatie uit recente jaren.
- *Werkbladen* voor het uitwerken van een deel van de opgaven. Van een opgave waarvoor uitwerkingenbladen zijn voorzien, heeft het opgavenummer een gearceerde achtergrond.
Door gebruik te maken van werkbladen kan het tempo bij het uitwerken van de opgaven worden verhoogd, terwijl daarnaast een geordend geheel van uitwerkingen ontstaat.

Voor gebruikers die hun eigen uitwerkingen willen vergelijken met de standaarduitwerkingen, verschijnt bij dit opgaven- en werkboek: *Financiële rapportage en analyse, uitwerkingen*.

Voor verdere informatie over de uitgave *Financiële rapportage en analyse* kunt u de bijbehorende website raadplegen: www.mba.noordhoff.nl

Opmerkingen over de inhoud van deze uitgave die kunnen leiden tot verbeteringen in een volgende druk, zullen wij in dank ontvangen.

Mogen wij u daarom vragen uw op- en aanmerkingen door te geven aan de uitgever?

Het adres is:

Wolters-Noordhoff bv,
Afdeling Hoger Onderwijs,
Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen.

E-mail kunt u richten aan:

info@noordhoff.nl

Hoogstraten/Essen, voorjaar 2012

Henk Fuchs

Sarina van Vlimmeren

Inhoud

1	Statistiek en tabellen	1
2	Grafieken	5
3	Indexcijfers	9
4	Interne verslaggeving	13
5	Interne resultatenanalyse bij integrale calculaties	17
6	Bijzonderheden interne resultatenanalyse bij integrale calculaties	37
7	Interne resultatenanalyse bij niet-integrale calculaties	49
8	Masterbudget	63
9	Activiteitsratio's	71
10	Balanced scorecard	78
11	Externe verslaggeving	80
12	Externe jaarrekening	83
13	Saldibalans en externe jaarrekening	86
14	Kasstroomoverzicht	93
15	Liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit	105
16	Financiële structuur	118
	Werkbladen	127

1

Statistiek en tabellen

- 1.1 § 1.1 a Waarmee houdt de statistiek zich bezig?
b Wat bedoelen we in de statistiek met een massa (of populatie)?
c Noem enkele doeleinden van statistisch onderzoek.
d Welke fasen onderscheiden we bij statistisch onderzoek?
e Wat is het verschil tussen primaire en secundaire gegevens bij statistisch onderzoek?
f Wat is het verschil tussen kwantitatieve en kwalitatieve gegevens?
g Wanneer maken we bij een statistisch onderzoek gebruik van een enquête?
h Waar houdt de bedrijfsstatistiek zich mee bezig?
i Wat is het verschil tussen interne en externe bedrijfsstatistiek?
j Waar houdt de bedrijfsvergelijkende statistiek zich mee bezig?

- 1.2* § 1.1 a Wat wordt bedoeld met externe bedrijfseconomische statistiek?

In de bedrijfsstatistiek wordt vaak gebruikgemaakt van standaardkengetallen.

- b Wat zijn in dit verband standaardkengetallen?
c Welke betekenis hebben standaardkengetallen voor een individueel bedrijf?

Een onderdeel van de interne bedrijfseconomische statistiek is de 80-20 regel.

- d Wat houdt deze 80-20 regel in?

- 1.3 § 1.2 Van Grunsven BV in Breda behaalde in de jaren 2006 t/m 2011 de volgende omzetten:
€ 50.000.000, € 53.000.000, € 55.000.000, € 52.000.000, € 51.000.000 en € 54.000.000.

- a Geef de omzetten in de jaren 2006 t/m 2011 in een tabel weer. Gevraagd wordt de getallen te 'verkleinen'.
b Hoeveel ingangen heeft de bij a gevraagde tabel?

De gegeven omzetten zijn behaald door verkopen in Nederland, Duitsland en België. Onderstaand overzicht geeft hierover informatie.

Omzetoverzicht (bedragen × € 1.000.000)

Land	Jaar 2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nederland	18	20	19	18	18	19
Duitsland	22	21	24	23	22	23
België	10	12	12	11	11	12

- c Geef de zojuist gegeven omzetten weer in een tabel, die de volgende indeling heeft.

Omzetcijfers 2006 t/m 2011 Van Grunsven BV (bedragen × € 1.000.000)

Jaar	Omzet			
	Nederland	Duitsland	België	Totaal
2006				
2007				
2008				
2009				
2010				
2011				

- d Hoeveel ingangen heeft de bij c gevraagde tabel?
 e Pas de vierkantscontrole toe.

1.4

§ 1.3

Een buurtsuper doet gedurende een ochtend onderzoek naar het soort emballage dat door de klanten wordt gebruikt voor het vervoeren van de gekochte boodschappen. De super onderscheidt de volgende categorieën emballage:

- eigen tas, zak, mand e.d. → E
- gekochte eenvoudige plastic tas à € 0,10 → P
- gekochte stevige kunststof tas à € 0,25 → K
- gekochte jute tas à € 0,50 → J

De onderzoeker noteert van de 60 klanten op de bewuste ochtend:

P	K	P	E	P	E	P	E	J	P
E	E	P	P	K	E	P	E	K	P
P	P	E	K	P	E	E	K	E	E
P	K	E	E	E	E	P	P	E	E
E	P	K	E	P	P	K	E	E	E
E	K	J	P	P	K	E	E	P	E

- a Voor welk kenmerk zijn in dit overzicht gegevens verzameld?
 b Stel voor de gegeven cijfers een frequentieverdeling op.
 c Geef de frequentieverdeling weer door middel van een frequentietabel.
 Vermeld zowel de absolute als de relatieve frequentie (op hele procenten nauwkeurig) in de tabel.

1.5

§ 1.3

Handelsonderneming Andrex BV in Doorn stelt een onderzoek in naar de ordergrootte per aflevering van haar producten.

Uit een steekproef van 30 kopiefacturen zijn de volgende bedragen, in euro's, verzameld.

Ordergrootte

1.500	1.570	1.600	1.360	1.550	1.550
1.580	1.440	1.570	1.630	1.390	1.610
1.550	1.540	1.480	1.560	1.500	1.600
1.740	1.690	1.620	1.560	1.450	1.490
1.620	1.590	1.690	1.650	1.640	1.510

- a Bereken de variatiebreedte van de gegeven factuurbedragen.
 b Bereken het aantal klassen bij een klassenbreedte van:
 1 € 100 (te beginnen bij € 1.300);
 2 € 75 (te beginnen bij € 1.300);
 c Stel een frequentieverdeling op van de gegeven factuurbedragen en gebruik een klassenbreedte van € 75, met als eerste klasse € 1.350 – € 1.425.
 d Stel een frequentietabel op met behulp van de onder c gevraagde frequentieverdeling en deel de tabel als volgt in.

Ordergrootte in euro's van 30 kopiefacturen Andrex BV

Ordergrootte in euro's	Frequentie		Gecumuleerde frequentie	
	absoluut	relatief (in %)	absoluut	relatief (in %)
1.350 – < 1.425				
1.425 – < 1.500				
1.500 – < 1.575				
enz.				

NB Bereken de relatieve frequenties in 1 decimaal nauwkeurig.

Brutowinst in de jaren 2004-2009 van Nederlandse detailhandel naar bedrijfsgrootteklasse

Bedrijfsgrootteklasse in aantal werknemers	Brutowinst × 1 miljoen euro					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
0 - 49	12.652	12.890	12.949	13.400	13.646	13.351
50 - 249	2.139	2.483	2.564	2.505	2.610	2.695
≥ 250	13.206	12.930	12.790	13.206	13.576	13.486
Totaal	27.997	28.303	28.303	29.111	29.832	29.532

(Bron: statistieken van Eurostat en EIM)

- Welke twee ingangen heeft bovenstaande tabel?
- In welke bedrijfsgrootteklasse is de groei van de brutowinst in de periode 2004-2009 absoluut gezien het grootst? Motiveer het antwoord met een berekening.
- Hoe groot is de gemiddelde jaarlijkse procentuele groei van de brutowinst in de periode 2004-2009 gerekend ten opzichte van het jaar 2004 in de drie verschillende bedrijfsgrootteklassen (afronden op één decimaal)?

Handelsonderneming Glaston in Woerden heeft van artikel Dahlia in het eerste kwartaal van 2012 gekocht:

in januari 16.000 kg à € 4,50;

in februari 32.000 kg à € 4,65;

in maart 24.000 kg à € 4,59.

- Bereken de ongewogen gemiddelde inkoopprijs over het eerste kwartaal van 2012.
- Bereken met behulp van de verstrekte getallen de gewogen gemiddelde inkoopprijs over het eerste kwartaal van 2012 (in eurocenten nauwkeurig).
- Hoe kan het antwoord op vraag **b** eenvoudiger worden berekend?

De chef van de verkoopafdeling van handelsonderneming Lucas heeft de indruk dat het ziekteverzuim op zijn afdeling in de loop van de tijd is afgenomen. Hij vergelijkt daarvoor het verzuim van 2011 met dat van 2001.

Ziekteverzuim op de verkoopafdeling van handelsonderneming Lucas

Jaar	Leeftijd	Aantal medewerkers verkoopafdeling	Ziekteverzuim %
2001	18 – 45	50	2,3
	46 – 64	30	3,6
2011	18 – 45	40	2,3
	46 – 64	60	3,3

NB Percentages afronden op één decimaal.

- Bereken het gewogen rekenkundig gemiddelde percentage ziekteverzuim in 2001.
- Bereken het gewogen rekenkundig gemiddelde percentage ziekteverzuim in 2011.

De leeftijd heeft, zoals blijkt uit de tabel, invloed op het ziekteverzuimpercentage. Om de invloed van de factor leeftijdssamenstelling uit te schakelen, moeten we voor beide jaren dezelfde leeftijds-samenstelling nemen (standaard leeftijdssamenstelling).

- Laat met een berekening zien, dat het verzuim in 2011 inderdaad is afgenomen ten opzichte van 2001. Je moet daarbij als standaard leeftijdssamenstelling de leeftijdssamenstelling van de medewerkers in 2011 nemen.

